

Soki ozali na mituna, benga:

Programme ya Koyoka ya Bana Babotami

Sika na Maine CDC

207-287-5357 (V) to 1-800-698-3624 (V)

Relais ya Maine: benga 711

To kota na site internet na biso:

<https://bit.ly/cdc-mnhp>

Mpona kosenga bakopi misusu ya mokanda oyo kota na:

<https://bit.ly/order-screening-brochure>

Mpona komona version ya web, scanner kode oyo:

LIVEBISI YA KOSALA BOKESANI TE

Departema ya Bokolongono ya Nzoto mpe ya Kosunga Bato etosaka mibeko ya l'Etat mpe esalaka bokeseni te na kotalela makoki ya nzoto, mposo, langi, mobali to mwasi, mobali to mwasi, kolinga basi to mibali, mibu, bowuti ya ekolo, bondimi ya lingomba to ya politiki, bankoko, ezalela ya libota to ya libala, makambo ya génétique, lisanga, kolobela bosengi lotomo, to bofundi makambo, na boyambi to bozwi, to bosaleli ya politiki, manaka, services, to ba activite misusugo, to na ndenge ya kozwa mosala.

Mikolo ya suka bakomisi yango ya sika: Janvier 2023

Koyoka Ya Bana Babotami Sika mpe Bana Mike: Litambwisi mpona Mabota

Programe ya Koyoka ya Bana Babotami sika na Maine

Programe ya Koyoka ya Bana Babotami Sika na Maine epesaka sango na mabota na ntina ya botalisi ya koyoka, elandeli ya koya, mpe misala ya yambo mpe lisungi ya libota. Balopitalo ya Maine basalaka ekzame ya koyoka mpona bana oyo babotami sika ntango babotami. Soki lopitalo ekoki kosala te ekzame ya koyoka, esengeli basalisa oyeba wapi kosala ekzame yango na lobilobi. Soki mwana na yo abotamaki na Lopitalo ya Maine te, tuna monganga ya bokolongono ya mwana na yo botalisi ya koyoka to benga Programme ya koyoka ya bana oyo babotami sika na Maine mpona koyeba makambo mingi.

Mpona nini ezali ntina kosala ekzame ya koyoka ya mwana na ngai?

Ezali ntina koyeba noki makambo ya bozangi koyoka nyonso, mpo yango ekopesa nzela na baye bapesaka mwana lisalisi ya sipesiale oyo esengeli mpona lisungi ya koloba mpe ya bomoi ya bato.

Kobuna koyoka ezali maladi oyo emonanaka mingi epai ya bana mike na Etats-Unis mpe ezamaka na bana 1 kino 3 kati na bana 1,000 oyo babotamaka mbula na mbula. Soki ekzame officiel ezalemi te, mingi ekoki koyebana te soki mwana azali na bozangi koyoka kaka na kozala na ye

Mbula mibale ya liboso ya bomoi ya mwana ezali na ntina mingi mpona bokoli ya maloba mpe ya lokota Bolukiluki emonisi ete liboso ya Ekzame Monene ya Koyoka ya Bana Bebe, mpona bana mingi oyo bazalaki kozanda koyoka bayebaki yango te tii ntango bakomaki na mbula koleka mibale. Na mbula wana, bana mingi oyo bakangaka ntina ya makambo ebele oyo bato balobaka, mpe mingi babandi koloba.

Resutatats ya ekzame ya dépitstage ya mwana na yo abotami sika:

Mokolo ya ekzame ya koyoka:

- Eleki;** esengeli kosala ekzame lisusu te na tango oyo
- Eleki na Bafacteurs ya Likama;** esengeli kosala ekzame mosusu, tala nse mpona basango ya kokanga ekutanelo ya bolandi
- Alekaki Te;** esengeli kosala ekzame mosusu, tala na nse mpona basango ya kokanga ekutanelo ya bolandi
- Ekzame ya koyoka esilaki te;** tala na nse mpona basango ya kokanga ekutanelo ya bolandi
- Ntina ekzame esalemaki te:**

Babongisi ekutanelo mpona mwana na yo mpona:

- Ekzame ya koyoka**
- Etalelo ya bolandi**

Dati: _____ Ntango: _____

Mopesi (Esika ya Bana ya Lopitalo, Monganga ya matoi):

Adresi:

Soki osengeli kokanga mokolo ya ekutanelo mosusu, benga:

To email, koma, to solola na biso na site internet:

Mikanda ya Etuka Mobimba

Departema ya Misala ya Bokoli ya Bana (CDS) ezali Agence ya Liboso na etuka ya Maine oyo ezali na mokumba ya kopesa Intervention ya yambo (kobotama-mibu 2) mpe Education Sipesiale mpe Lisungi etali yango (mibu 3-5) na Bato oyo bazali na Mibeko ya Eteyelo ya Bibosono (IDEA) na kati ya bokengeli ya Departema ya Eteyelo na Maine. Intervention ya yambo epesami na kati ya Eteni C ya IDEA kosalelaka misala oyo esalemi na bilembeteli na zingazinga ya bozalisi mpona bana bebe mpe bana mike oyo bazali na retard ya bokoli mpe bibosono mpe mabota na bango. Ekipi ya Intervention ya Yambo oyo euti na esika ya CDS ya etuka esungaka libota mpe basungi mosusu ya liboso mpona kolendisaka bozalani boyokani ya mwana, lipanda, mpe boyokani na bato na kati ya makambo ya misala mpe misala ya mokolo na mokolo. Eteyelo ya sipesiale mpe misala oyo etali yango epesami na nzela ya Eteni B ya IDEA mpe esalaka ete bana oyo bayebani bazwa mateya ya ofele oyo ebongi na bato banso (FAPE). Misala ya lisungi epesami ofele na libota.

Biro Monene, Augusta
207-624-6660 na nzela ya Internet

Misala ya Bokoli ya Bana
146 State House Station
Augusta, ME 04333

Intervention ya Yambo mpe Lisungi ya libota (EIFS), departema ya Centre ya Eteyelo ya Maine mpona Bababa mpe oyo Bayokaka Malamu te (MECDHH), ezali mingi kosunga mabota oyo bazali na bana oyo bazali na baba to oyo bayokaka malamu te to kozala na moto oyo bakanisaka ete azali koyoka malamu te. Na boyokani na CDS, EIFS esungaka mabota mpe bato ya mayele na etuka mobimba mpona kosala ete misala ya malamu ezala mpona bana oyo bazali baba to oyo bayokaka malamu te mpe mabota na bango. EIFS epesaka na mobimba, na kozanga bokeseni kosungaka mabota na kozwa mikano ya mayele oyo ekokani na motuya mpe makambo ya motuya na bango, mpe kosala ete lisungi ezala mpona kosalisa kokokisa mikano ya libota. EIFS ezali mpona mabota ya bana bazali baba to oyo bayokaka malamu te banda mbotama tii na mokolo ya mbotama na bango ya misato. Misala ya lisungi epesami ofele na libota.

1-866-231-8910 to
207-781-6335 (Mongongo)

Intervention ya Yambp mpe Lisungi ya
Libota
1 Mackworth Island
Falmouth, ME 04105

Programe ya Koyoka ya Bana Babotami Sika na Maine (MNHP) ezali eteni ya Maine CDC, Departema ya Bokolongono ya Nzoto mpe ya Kosunga Bato. MNHP ebongisi manaka mpona ekzame yaz bana oyo babotami sika mpe etalelo ya bolandi mpona bana bebe oyo balekaki te ekzame ya koyoka to basengeli kosala ekzame lisusu mpe ezali wana mpona mabota mpe bato ya mayele mpona kozwa basango ya mikanda mpe ya botindiki. Misala ya lisungi epesami ofele na libota. Mpona koyeba makambo mosusu benga:

207-287-8427 to
1-800-698-3624 (Mongongo)
Relais ya Maine: [benga 711](tel:207-287-8427)

Programme ya Koyoka ya Bana Babotami
Sika na Maine
Key Bank Plaza, 7e étage
286 Water Street Augusta, ME 04333-0011

Ndenge nini basalaka ekzame ya koyoka, esengaka ntango boni, mpe yango ekosala mwana na ngai mpasi?

Makelele ya petee ekobetama na kati ya matoi ya mwana na yo na nzela ya écouteurs to na apareyi mosusuya koyokaka. Baélectrodes oyo ezali lokola bastickers etiemaka na mutu ya mwana na yo. B électrodes ezuaka eyano na makelele wana. Résultat epesami soki ELEKI to TIDINKA Ekzame oyo esalemaka tango mwana na yo alali to azali kimia mpe ekoki kozua ata miniti 15. Esalaka mwana na yo mpasi te.

ELEKI to TINDIKA elingi koloba nini?

Soki mwana na yo azali na résultat ELEKI, yango elakisi ete koyoka ya mwana na yo ezalaki normal na tango ya ekzame. Soki mwana na yo azali na résultat ya TINDIKA, mwana na yo asengeli kosala ekzame ya bolandi. Yango ezali likambo ya sika te. Makambo misusu ekoki kotungisa ekzame, na ndakisa mai ya kobota oyo ezali na matoi to makelele na esika oyo bazali kosala ekzame Résultat ya TINDIKA ekoki mpe kolimbola ete mwana na yo azali na bozangi koyoka Soki mwana na yo azali na mposa ya ekzame ya bolandi, makambo ya ekutanelo ekokabolama na basali ya lopitalo na lokasa 7 ya mwa buku oyo, to na mopesi monganga ya liboso ya mwana na yo.

Bilembo ya kozanga koyoka ezali nini mpe nini nakoki kosala mpona mwana na ngai?

Résultat ya ekzame ya koyoka elakisaka ndenge nini mwana na yo azali koyoka na mokolo wana. Lokola moboti, oyebi mwana na yo malamu, mpe okolinga kolandela ndenge oyo mwana na yo azali koyoka mpe koloba ntango azali kokola. Mwa batoli ekoki komonana na nkasa mibale oyo elandi. Bomba mwa buku oyo mpona esalisa yo kolanda ndenge mwana na yo ayokaka tii na mbula mibale. Soki ntango nyoonso ozali na motungisi na ntina ya koyoka ya mwana na yo, solola na monganga ya liboso oyo azali kosalisa mwana na yo.

Esengeli Bebe na yo

Esengeli yo

Mbotama tii 3 mo	<ul style="list-style-type: none"> Asutuka soki makelekle makasi ya mbalakaka ebetami Apema to ayoka kimia na mongongo na yo. Anganga, koloba maloba bana, koseka. 	<ul style="list-style-type: none"> Ntango nyonso oyo mwana na yo azali kobimisa makelele, lendisa na malamumu milende na ye na komeka nini azali kosala. Simba mwana na yo penepene na yo. Ningisa bango, yemba, solola na kimia mpe kotangela bango. Solola na mwana na yo na kobenga nkombo na ye ntango ozali na ndako. 	Mbotama tii 3 sanza
3-6 sanza	<ul style="list-style-type: none"> Bambola moto to ningisa miso mpona koluka mongongo oyo oyebi. Sakana na kosala makelele mpe maloba ya makelele. Lokola biloko ya kosakana oyo esalaka makelele. 	<ul style="list-style-type: none"> Yoka mpe mekola makelele ya mwana na yo. Kobosana te kopesa mwana na yo ntango ya koyanola. Simba mwana na yo penepene na yo. Yemba, beta masolo, mpe lobela biloko ya kosakana mpe biloko misusu oyo ezali na ndako na yo. Bosala masano lokola "Peek-a-boo" to "Pat-a-cake." 	3-9 sanza
6-9 sanza	<ul style="list-style-type: none"> Apesa eyano na kombo na ye moko. Abanda kososola maloba oyo bato mingi basalelaka lokola "te," mpe "bye-bye." Mekola elobeli na kobimisaka makelele lokola kosukosu, kofina monoko, to kobetabeta mbebu. 	<ul style="list-style-type: none"> Sala makelele ya maloba ya pete mpona koyeba soki mwana na yo azali komekola (bah-bah, gah-gah). Tya likebi mpona koyeba soki mwana na yo alobi "Mama" to "Dada." Solola na mwana na ntina ya biloko na ye ya kosakana mpe biloko na ye na ndako na yo. Sala masano ya koyemba. Lakisa bililingi oyo ezali na buku na ye mpe lobela yango. 	9-12 sanza
9-12 sanza	<ul style="list-style-type: none"> Azongela maloba mpe makelele ya pete oyo ozali kosala. Alakisa to asembola maboko na biloko oyo ayebi ntango batuni ye. Ayanola ndenge ekeseni ntango ozali koloba na esengo to na nkanda. Alanda malako ya pete. Asosola maloba pene ya 50 	<ul style="list-style-type: none"> Lakisa mwana na yo biteni ya nzoto na ye, "Tala zolo, liso, litoi ya mwana," etc. Lakisa bililingi ya pete, asalisa kobalola nkasa, kolobela bilili. Beta: "Papa azali wapi? (Mama?)" mpe lakisa Papa (Mama). "Mwana mbwa azali wapi? (to eloko ya masano)," "Mbwa alobi nini? Bow-wow." 	12-18 sanza
12-18 sanza	<ul style="list-style-type: none"> Kobina na miziki. Solola na oyo eyokani lokola bafraze, na mwa maloba oyo eyebani. Ayeba bato, binama ya nzoto, mpe biloko ya kosakana. Azosepela koyoka masolo oyo ezali kotangama na mongongo makasi. 	<ul style="list-style-type: none"> Tangela mwana na yo masolo ya pete mpe tuna mituna "Mwana niau azali wapi?" mpe lakisa elilingi yango. Pesa malako, "Tia mwana-popi na kiti," "Tia bale na kati ya sanduku." 	18-24 sanza
18-24 sanza	<ul style="list-style-type: none"> Azososola yo ntango obengi uta na shambre mosusu. Alakisa biteni ya nzoto ntango batuni ye. Abanda koloba na masangani ya maloba mibale, lokola "Mama, mingi!" Alinga mwa babuku misusu mpe amemela yo yango. Azososola maloba 250-500 (na sanza 24) 		